

ZORAM HRIATTIRNA

(District Information)

Published by the Mizo District Council.

VOL. XVII. No. 1. AIJAL, FORTNIGHTLY NOVEMBER 15, 1969.

(October 31 ami chhunziwma)

Tin, Pu Lalnuntluanga khan Sec. 10-ah miin he dân bu ehung a dân te a bawh chhiat chuan Rs. 100/- chawi hi a huiam lutuk a, Rs. 400/-, Rs. 500/- te ni se, a awm lawm ni a ti a. Chu chu kan tih leh tih loh athu a ni mai ang a. Mahse he chhiat Rs. 3/- emaw, Rs. 6 emaw lek avanga Rs. 100 chawi chu a awm tawk hlein kan ngai a.

Tin, sumdawng lo lut nek nek tib hi awm pawh an awm ang, sumdawng ru te pawh an awm ang. Water tight (tui put thei lo) anga phui flat chuan kan iaveng zo thei lo ang a. Thla 3 aia tam, thla 6 aia tam pawh an awm ru thei ang. Mahse V/C fel tak tak kan nei a, chuugte chu kan kut ke an ni a, an tifel thei zel ang a.

Tin, Pu Roshiana khan miin mahni chhiat chawina turin an

rawn dil duh dawn em ni ? a ti a. An duh ang chu kan ti mai a, mahni chhiat chawina tur hian kan in report thin a ni mai lawm ni ka ti mai a. Rs. 100/- lai chawina turah Rs. 3/- ni avang chuan an ubihruksiak lovang tih a rinawm a. A tul a nih chuan a dân dân kan la ngai tuah ang a: A h nasa berin hei bi chu mi chhia leh tha hriatpaah zu in-ghat phawt mai se, a tul leh la tihphui lehah te pawh kan ti a ni.

CHAIRMAN : Member-te beng var nan pawh a tha ang a, chhiat chawi thuah hian miin inbun a duh chuan chhiat a chawi a ngai a. Tunah miin thla ruk awm lo dil ta se, a aia rei chu lo awm si sela, he mi dân hi a bawhchhia em ni ang.

PU C. PAHLIRA M. F. A. : Pu Chairman he laiah hian a regis-ter dan kan siam a ni mai a, a

tih dân tur kan kawhinhuhua a ni mai a. D/C lam pawhin kan dap lo vang tihna a ni chuang lo.

CHAIRMAN : Kan District Council hiau chung ang mi chu an chuang chang kan ngaituah thei ang em ?

Tin, a form-ah hian tih hmaih a awm tih te kha engge a awm. zia ?

PU H. K. BAWICHHUAKA C.E.M. : Pu Chairman, a form thu in rawn sawi kha a ni viau mai. Name in full.....s/o..... tih ni awm tak a ni ang, chhut hmaih path pawh a ni a. Tin, kum lam thu crawh chu kum 18 chin chung lam chauh kha chhih tuk tum a ni a, 18 chung lam leh hnuai lam kha thlar mai a awlsam mai dawn lawm ni, kan ti a ni.

PU LALMAWIA : Pu Chairman, a form lam pangah hian tlema detail zawk leh chiangkuang zawka tih tulin ka hria. A principle hi chu a tha viau va. Amaherawhebu a rate a hi keini ho chhih pek ai hian a tlem nge a tam tih ka bre chiah lo va, chhih kan tuk chuan a danglam ten chiam kha chu a fel lo ang a. Tin, hei form 'A' hi a kim hlel deuh niin ka hria a, "I hereby apply for a resident of... Village Council" tihah hian "Council" hi tel lo tur [niin ka hria a. Council member nihua va dil tel pawh a ang thei a.

Tin, temporary address (chhih lak laia a awmna hmun tur kha) tih tel a ngai leh ang a. A dilnaah hian correspondence te kha kan tih theih nan temporary local address kha a ngai viau a ni.

Tin, no of dependents hi "above

"8" leh "below 18" an awn a. Tin, dependents te pawh 18 chung lam kha chu lak a, hnuai lam lak loh tur aün a lang a. Chuvangin he chhih hi family basis a tih tur nge ni ang a, chhungkuaah pawh a mai té té pha register hran theuh tur em ni ang ?

Tin, certificate thu pawh kha chhungkua atana pek a nih ehnaw hmung ziaak lan theuh a thain ni ang.

Tin, form 'B' ah hian address ngai a, 'if any' tih hi chu ngai awmah ka ngai a.

Tin, "period of stay" tih hian hmuai thlengin a awm thei ang hana, awm theihna pass pekna a loh chuan a awm chin kha engge a briat theih ang, period of stay tih ringawt kha zuk mathiam a har viau a ni.

Tin, date of entry kha briat theih ni bawk se.

Tin, chhungkua an nih chuan an chlung ten certificate pek ni se, a hna pawh a awlsam zawk ang a.

CHAIRMAN : Engpawh nise, a a dangpoi thuah kan hniai lo hlawa a ni lawm ni ?

PU H. K. BAWICHHUAKA C. E. M. Pu Chairman, kan form hian a fawmkim viau va. Form 'B' kan en chuan 'if any' tih kha path tur a ni ang a. Tin, Pu Lalmauia point out ang kha temporary address a ngai a; Village Council tihah Village tih mai kha a tawka a, Council kha chu path tur a ni ang. Tin, period of stay thu kha chu mi an lo lut ang a, in register an rawn dil ang a, an awm ta ngei em tih va en zui a, tolls kha lak tur a ni lo va, a tira in register laia lak tur a ni.

Tin, family leh individual atân khan a form hi a hman theih ve ve tho ang a. Chhungkuaah pawh chhiah kan lak tura te kha chu an hmang pawh a lang vek tur a ni ang a.

Exemption-ah khan 'dependents of a person assessed to tolls' tih kha pah tur a ni ang a. Tin, 'or' tih hi (c)-na a ni zawk.

CHAIRMAN: A tlangpui thuh ah sawi tur in neih tawh loh chuan engemaw kan zawt teh ang.

Village Council te hriatpua dil tur tihna em ni aw?

PU LALMAWIA: Pu Chairman, clarify leh tur pakhat: Aizawl a D.C., A.D.C., leh Officer te hi a dan hian a hmah lova,

chawi ve turah ka han ngai thuh rawk a. Aizawl chhunga Village Council te hian bial chin insein in Sorkar Quarters te hi an huam tel vek em? Town tih huam tir a ngai dawn nge, Village Council te hian an huam zawk nge ni aw.

CHAIRMAN: Aw le, a detail hian kan la sawi ho leh ang a, member-te pawh lo inbuatsab ula, kan inkhawm chu kan chawh rih ang a, chawhnu dar khatah kau lut leh ang.

1 P. M.

CHAIRMAN: Tukina kan Billa kha a tlangpui chuan kan remti vekin a lang a, a mai te tein em leh a tha ang. Kan chawh chhung khan thil hmuh chhiah thar te in neih chuan lo ula. Lo en ula ka han chhiah ang a. (a chhiar a).

1-naah hian sawi duh nei kan awm em? Kan awm lo anih chuan kan remti em? (Member: Remti e).

Tin, 2-na (1) atanga (15) chhengin. Hetah hian sawi duh nei kan awm em? (Member te: An ngawi a) Kan awm loh chuan kan rem ti em? (Member: Rem ti e).

Tin, Note I & II ah hian sawi duh nei kan awm em?

PU H. K. BAWICHHUAKA C. E. M.: Pu Chairman, Tolls means residence tolls tih kha tolls on person tih zel tur a ni.

PU LALNUNTLUANGA: Pu Chairman, kan membarten 'he' tih aiah 'persons' tih ni se, an tih kha a rem ta lo em ni chu ang a?

PU H. K. BAWICHHUAKA C. E. M.: Pu Chairman, 'he' tihna apiang a 'person' tih kha a English construction-ah a rem chuan lohna a a awm thei a, 'ne' hian mipa leh hmeichhia a huam ang tih kian tihual path a veng zawk ang.

CHAIRMAN: Aw le, a Note I&II na hi kan pawm em? (Member te: Pawm e)

Section 3-na Chhiah chawi tur te tihah hian remtih lohna a awm em?

PU HENGMANGA: Pu Chairman, kan zawt teh ang. Rem lo tiin ka sawi dawn lo va. Ka rilrua thi thei lo chu, he thil hi vai lo lutte tan ni deuh berin a lang a. Hazam te pawh an lo lut thei a, mi lian leh mihausa te pawh an lo lut thei bawka. He dan hian a huam vek dawn

niin a lang a. Hetah hian "Executive Committee-in chawi tan tir hleih dân a ngaihtuah dawn nge ni ang a, a inang vek mai dawn em ni ang ?

CHAIRMAN : Executive Committee-te tum dân nia lang chu an awm man a ni a, hausak leh hausak loh a thu a ni lo va. a inang vek a ni. Chutiang chu a kawng a ni. 3-na chu kan sawi Chiang ta hle a, kan remti tlang em ? (Member te : Rem ti e).

Tin, 4-na hi han en leh ila, heng mite Sikul naupangte sipai te, hmun dang atanga lo kal zawk te, damdawi ina awm te, hetiang mi te hian an chawi lo vang a ti a. Kan remti em ? (Member te : Rem ti e).

Tin, 5-na Registration : (a chhiar a). Topawh he chhiar pe tur hian a in register tur a ni a. thuin an theh lut ang a, chutah

chuan Re 1/- chawi tur a ni ang tih a ni. Kan remti em ?

PU SAWIA : Pu Chairman, kei pawh he laiah hian chawi tur leh nghala in register ai kha chuan an lo haider duh emaw a ni ang a, zawn zawn te an ngai ang a. Mi han tak tak D.C. te leh Officer lian tak tak te tena hemi rawn dil hi a buaitblakin lo tih loh mai palh a awl thei viau ang a, penalty ang kham han chawi tir dawn ila, harsatna kan nei mai awm mang e aw, ka ti a.

CHAIRMAN : Mi lian zawkte chuan tihsaktu turte chu an ngah hlei hlei ang chu maw le.

PU KAIBUAIA : Pu Chairman, a miliana te chuan tihsaktu tur an ngah ang tih chu a riin awm a, amaherawhchu lo ti dub lo ru ta sela, engtianga tih tur

nge an nih ang a, dap chhuah dan kawngte a awm thei ang em ?

PU H. K. BAWICHHUAKA C. E. M. : Pu Chairman, he lai thila memberte rilru put dan chu hretliam risin ka inhria a. Mahse, hei buaina kan tawng a, sipaite ahawm pui pui an lo lut a, an tih tur an tih loh leh an tih loh tur an tih chu kan la hrilh ngam viau bawkin ka hria. An la chhiar ang a, a hre hma tur tur an ni a. An hriat huua an tih duh loh chuan dân bawh chhiar pawh kan charge ve bawh mai a ni ang chu.

Dân hi mi zawng zawngin kan hre pha vek lova. A siam pate pawh hian kan hre kim bik lova. Kan hrilh kan hrilh huua an tih loh chuan kan chawitir an tur chu Registering Officer hu thu a ni ang a.

Tin, mi hausa leh retheite hi in ang rengin kan thing dawn em ni kha, a inang vek dawn a ni. Tin, a lo dibruksan tute kha kan hrem zel dawn an tih kha, Executive Committee-in a tul dân aziria ngaihbnathiam theihna a nei thei a ni.

CHAIRMAN : 5-na (1) leh (2) hi kan rem ti em ? (Memberte: Rem ti e). Aw le kan rem ti a nih chu.

Tin, 6-na, Registering Officer : Hemi awmia hi a hranpam District Council-in Registering Officer hi a la dawn lo tih a ni maw ? (Pu H. K. Bawichhuaka : Pu Chairman, a hranpaa lak tumna a awm lo). Aw le, (1) leh (2) hi kan rem ti em ? (Member te : Rem ti e).

Tinah 7-na lo en leh ula (a chhiar a). Heta Officer tih hian a phal thei ang a, a phal loh chuan a phal loh chhan chu ziakin a dah tur a ni, tih a ni a. Sawi tur a awm em ?

PU H. K. BAWICHHUAKA C. E. M. Pu Chairman, "Miin arawn dil chuan." tih a ni a. A awmsate chu phalna nei sa te an ni a. Amaherawhchu a ngial a nganin sawi ta ila :- Manipur leh Cachar atangte a Mizo lo kal, an tan entry permit ngai si lo, mi hlahawm leh kan duh loh zawng tak te lo ni ta sela, chutianga phal loh theihna chu a ni. Chutiang chu a tak takah chuan a vang viau nghe nghe ang. Phal lohrah a chban ziak a ni ang a. a awm luh chuan hemi dânin penalised an ni ang a; a bakah pawh court-ah lak theih an ni ang.

PU KAIBUAIA : Pu Chairman, Rs. 100 hi chawi duh ta mai si sela. Registering Officer in a phal si, entry pass nei khan Rs. 100/- chawi kha lo duh ta mai si sela, engtinge ni ang? Ka ti mai a nia.

CHAIRMAN: Aw le, ongpawh nise, kan Executive lam ten ngaihtuah fel viauin a rinawm a, a tlangpuí thuin kan remti em? (Member te : Remti e) Kan remti a nih chu.

8-na kha lo en leh ula, (a chhiar a). Hei hi engge a awmzia?

PU H. K. BAWICHHUAKA C. E. M. Miin mahnia earning nei lo, Aizawl (Mizorama) an thlen in te rinchhana lo awm te kha an aia ding (sponsor) kha hemi chawi tur ang ang hi a chawidawg tihna a ni.

CHAIRMAN : Hrethiam lo kan awm em? A chiang viau a, kan remti em? (Member te : Remti e).

9-na Bat leh thinna lam a ni ber a, Executive lam in han sawi chiang sela. Pu Chairman, Land Revenue kan mthing a, an pek duh loh vuak zung kan neih ang kha a ni.

CHAIRMAN : 9-na chu kan C.E.M. in a sawi chiang hle a, kan remti em? (Member te : Remti e). Kan remti a nih chu.

Tin 10-na Penalty - He dan hi turawh sponsor tih kha a awm a, a aia pe tur in a pawisak loh chuan Rs. 100/- thlengin chawitir theih a ni ang tih hi kan remti em?

LALNUNTLUANGA : Pu Chairman,

kan C. E. M. thusawi khan min convicted lo deuh va, sawi ka duh a. A figure hi a tlem lutuk a. lian deuh sela, misual dan nan pawh a tha ang a. A an avanga a sang ang ang Rs. 500/- te chawitir kher a ngai lo ang a. Mahse, a san khan a hlahawm ve dawn a ni. Ewen nan a figure hi lian se. misual te pawhin an sual loh phah thei a. Hrem an chuan a sual dân a zirin Rs. 20/- lek pawhin a hrem theih tho a lawm; a figure hi sang se ka ti a ni.

CHAIRMAN : I ngaihdan chu a dik a mahse hemi chung thua hrem tur ate a misual an ni hran pa lova, Mizorama a awm man pek thu chauh a dân siam a ni a. Kan dân venna thil mai a ni a. Chhih chawi tirna mai, Rs. 6/- emaw a chawi peih (duh) lo tan chuan Rs. 100/- han chawi chu lian tak a ni. Misual (criminal) hremna a ni lo.

Pu Chairman, chung avang tak chuan sponsor tih kha a awm a, a aia pe tur an nei sa te chu an mahni kha kan chawh zui dawn lo va, a thlen in pa chaw kha kan chawi tir tur a ni.

CHAIRMAN : A chawi tur zat hi chu

a tlem lutuk tih thu kha sawi beih duh in awm em?

PU H. K. BAWICHHUAKA C. E. M. Pu Chairman, Rs. 6/- chawi hlau te tan chuan Rs. 100/- chawi chu a na tawk hle lawm ni?

PU SAWIA : Pu Chairman, Rs. 100/- kha a aia tam pawh ni se. ka lo ngaihtuah dânin, a chawi phawt chuan Rs. 100/- kha a chawi dânin ni maiah ka ngai a. A chhan chu Rs. 50/- thienga chawi tir theih tih pawh hi Rs. 25/- chawitirte an ni fo va, a thu azirin; chuwangin Rs. 100/- hi a tawpna ni lo se ka duh a ni.

PU C. PAHLIRA M. F. A. : Pu Chairman, tlemte : Tunah khan an sawi chiang viau va. Nichinah khan member pakhat kha C. E. M. clarification-ah a lungawi tawk lo va. Danah hian a maximum bakah hremna hrang hrang a awm thei a. A chawi zat kha hlahawm thama siam chu a awm viau va. Mahse, a maximum kha sang tak lo ti ta ila, mi dangte dân hre mi te leh dân thiam takte mit hmuhah a mawi lo va. Rs. 6/- lek thilah chuan Rs. 100/- hi

inmawi tawk viatin kan ngai a, Rs. 100 ni kher lovin, Rs. 100/- thlang tih a ni zawk nghe nghe a ni.

CHAIRMAN : Executive lamin engnge a awm dân chiah min han hribhiah teh u, 2 na hi (a chhiar a). Amah leh amah a in kalh lo maw.

PU H. K. BAWICHHUAKA C. E. M.
Pu Chairman, kalh lo. A inkalh loh dân chu :- Miin he chiah hi a pe duh ta lo va. Hun chutih chhunga in pek loh chuan a double ang. tih te a ni a. Land Revenue arrear a awm a, bawh zui theih a nih ang khan a bawh zui theih ang tihna mai a ni. Land Revenue in a tih dânah chuan, "Miin lei man a pek duh loh chuan nitin a chawtur cheng engemaw zatin a belchhah zel ang" tih a ni a. Hemi pawh hi a pek duh loh chuan a bat a belchhah zel thei dawn tihna a ni. Rs. 100/- double pawh kha a thlang thei ang ang. A inkalh lovin ka hria.

CHAIRMAN : Rs. 100/- thlenga chawi tih thu chu kan sawi tam ta a. Kan rem ti tlang em? (Member te: Rem ti c).

Tunah 11-naah kal leh ila; Appeal Registering Officer thu chu appeal theih a ni ang a, appeal-na chu Executive Committee ah a ni ang. Executive Committee thu chu thu tawpna a ni ang tih a ni. Kan remti em? (Member te: Rem ti c).

Aw^{le} 12-na, Limitation of Appeal. Hei hi engnge a awmia in sawi-chung thei em?

PU H. K. BAWICHHUAKA C. E. M.
Pu Chairman, "Miin Registering Officer thu kha pawm ta lo se, ni 30 chhungin a appeal thei ang tih a ni a. A hnuai hi, kha mi ni 30 chung chang thuah khan inhnialna lo awm ta se, heta zik bakah chuan, "India Limitation Act, 1908" hman a ni ang." tih a ni.

CHAIRMAN : Kan C.E.M. in a sawi chu kan hria a. Kan rem ti em?

PU KAIBUAIA : Pu Chairman, Miro-ram pawn lam mite chung thu rel kan ni a; ram chhungah te pawh kan dân theukhatah te pawh ni 60 te a ni si a.

ni pawn lam mi n'ah inogai ta ila, ni chu a rei lo lam a ni lawm ni ka ti

PU H.K. BAWICHHUAKA C. E. M. :
Chairman, ni 30 kan zuk tihna bik awm man a ni a, appeal loh khan kal ta se, kan buai leh zawk ang tih hlahv yang zawk a ni a. Crime awm a ni lo va, hremna mai chauh avangin ni 30 tih hi a tawk chauhin kan hria a ni.

PU LALNUNTLUANGA : Pu Chairman, ni 30 tih kha chhuti, Puja chawlh awm chawlh etc. avang te khan lo chawh lak ta sela, engtianga chhut nge ang?

PU H. K. BAWICHHUAKA C. E. M.
Lamin chuan kan hre em em lo va, phat chawtur a awm zel thei a, "Puja yang awm, chumi kha mi avang kha alawm," an ti thei reng a. Chu yang tak hman Indian Limitation Act. kha a ngai ang a ni.

PU SAWIA : Pu Chairman, kan sawi

kan sawi a, thla 3 an awmin Rs. 3/-, thla 6-ah Rs. 6/-, kum khat thlongin tih a ni a. A lo then tum a certificate kha a lam dawn nge, thla 3 hnuah. Kum 1 awm tumte kha thla 3 lekah an haw thei a, thla 3 awm tumte kha an intih fel hman thla 3 lo ralin lo haw ta se, a chawi lo mai dawn em ni ang? Kha lai kha ka chiang mang lo a.

CHAIRMAN : Chu chu nakinah first scheduled kan talon hunah Executive lamin an la sawi ang a. 12-na kan la pass lo va, kan remti tlang em? Member te: Remti c). Kan remti a nih chu.

Tunah first scheduled, section 3, (a chhiar a). Hei hi engnge a awmia?

PU H. K. BAWICHHUAKA C. E. M.
Pu Chairman, nichina Pu Hengmanga zawhna kha helai hian a rawn chhang chiang viau va. Agricultural labourers, Scheduled Caste, Scheduled Tribes te chu kum 1-ah Rs. 3/- leh a hun thlen ang ang a tuk a ni a. Chutiang ni lo, plain mi te emaw chu hetiang a ni :-

Thla 3 pel, Thla 6 pel lo . . . . Rs. 3/-
Thla 7 pel, kum 1 pel lo . . . . Rs. 6/-
Hmun danga kan unau Scheduled Castes
leh Scheduled Tribes te tan kan tuk
hniam deuh tihna a ni.

CHAIRMAN : Kan C.E.M. chuan a
sawi chiang hle a, kan pawm thei em?

PU HENG MANGA : Pu Chairman,
kan zawt leh teh ang. Rs. 3/- te, Rs 6/-
te hi Zoram Chhiah rate zel deuh nge,
ram danga an tih dan entawn em ni hriat
ka duh a. Tin, Scheduled Tribes leh
Scheduled Castes te tana tih hniam
deuh hi chu ka ngaihnam viau va. Mi
dang Plain mite ang hi chu ti tam deuh
ila, an lo luh hi kan phal lo thei si lo
va. Dawrkai leh mi hausa kan ram sum
latute hi chu chawi tam tir deuh pawh
ni se. A rate hi a tlem lam niin ka
hria a tih tam deuh hi thain ka hria.

CHAIRMAN : Heta a ziak ang hi kan
remti tlang thei em? (Member te :
Remti e) Aw le, kan remti a nih chu.

Tunah Form 'A', Application form a
ni a. He laiah hian engnge kan ngaih-
dan?

PU H. K. BAWICHHUAKA C. E. M.
Pu Chairman, he Form hi belaiia kan

discuss lai hi a siam that hun lai tak
niin ka ring a. A Form-ah hian hmung
Pa hmung leh Community telh awm a ni
a. Tin, Form 'B' ah pawh No. 2 kha
Father's name, No. 3 ah Community
No. 2 kha No. 4 a lo ni tawh ang a,
chutiang zelin a tawh chho ang a.

CHAIRMAN : Belh leh duh emaw,
tul ti te kan awm em? Kan C. E. M.
rawn tih ang khan kan pawm thei em?

PU LALNUNTLUANGA : Pu Chair-
man 'Signature of Applicant' hi a chiang
em aw!

PU H. K. BAWICHHUAKA C. E. M.
Dilna form-ah chuan a diltu ziak
chuang mai kha a chiang mai lawm ni
ka ti a ni.

PU HRANGAIA M.V.C. : Pu Chair-
man, ka rilruah thil awm a awm a. Ser-
karin application emaw, form eng eng
emawah reng reng hian Thana hi an
lang tel thin a, hemiah pawh hian a tel
ve a thla lawm ni aw, ka ti a.

CHAIRMAN : Hemi form chung chung
sawi duh nei in la awm em?

PU MYLAI HLYCHHO : Pu Chair-
man, Village Council President remark
ngain ka hria. Vai, Mizorama awm
ni tihna a ni a, an awmna Magistrate
Law, S. D. O. emaw hnen aingan re-
marks emaw recommend-na emaw awm
a thla lo maw?

PU B. K. BAWICHHUAKA C. E. M.
Pu Chairman, he thuah hian D' C. ang
te hi chuan rawn dil se, V/C an through
leh kherin a rinawm loh va, Mahse
V/C through a tul a kan hriatna chu, an
vanga cheng atan an duh loh mite pawh
is lo awm ve te hi a ni. Ertirnan :
Thakthing Veng V/C President chuan a
recommend duh lo mai thei a, an vanga
awm a a duh loh avangin. Chu chu a
chuang taei mai em aw!

PU LALSANGA : Pu Chairman, V/C
that atanga V/C danga insawn tur chuan
hina a mi te ziak kha a tawh mai
awm ni? An awm tharna V/C te re-
marks kha a ngai leh kher ang em?

PU H. K. BAWICHHUAKA C. E. M.
Pu Chairman, A'jal a awmsain Registe-
ring Officer hnenah rawn ti sela chu a

harsa hauh lo mai a, mahse, Champhaia
awm tur ni se, he laia dil tur a ni si a.
Khawh V/C atangin nge a lak ang hriat
a harsa hle u; a zuk siam that dan tak
ka hre mang lo va, a awmna tur V/C
recommend-na kha a ngai a ni si u,
Champhaia a han kal phawt a ngai
down nge ni ang, i ngaihuah tlang teh
ang.

PU SAWIA : Pu Chairman, nichina
ka zawhna nen kha a inang viau va.
Khawh nge dil tur tih kha a hriat loh
theihin a hriat lon der theih viau ang a.
Khatia Aizawl pela Champha/Demagri
lama a kal kual vel chung kha thla 3
te a lo ralin a haw leh hman pawh a ni
thei a. Chu chu dan bawchhia tiin
zuk hrem zui theih a ni ang em aw, ka
ti a.

PU H. K. BAWICHHUAKA C. E. M.
Pu Chairman, he laiah chuan ala chenna
lai V/C President-in a ziak mai dawn
lawm ni ang? Thenzawlah awm duh ta
se, Thenzawlah Registering Officer a
awm loh avangin hetah tih a ngai ang
a. Registering Officer awmna hmuna
an kal a nih chuan an awmna lamah
khan an ti mai ang.

Tin, Pu Sawia zawhna kha, "an awm hun engtinge kan hriat theih ang." a ti a ni ta awm e. Chu lai chu Registering Officer te fimkhurna lai tur a ni a. V/C President ten remark-ah an le thlen ni an ziak tur a ni ang a, chu ti chuan an tan chhuina kawng a awm ang. V/C te hi kan mit leh beng ber-te an ni a, an dawt chuan kan hre chhuak zo lo chu a ni mai ang a.

CHAIRMAN: A chiang bawk a ni lawm ni? Sawi tur nei kan la awm em? Kan awm lo a nih chuan kan pawm em? (Member te : Pawm e) Kan pawm a nih chuan hetiangin :- 2-naah hian, father's name, 3-naah Community. Tin, 3-na kha 4-na a lo ni ta ang a; chuti ang zelia 10-na thlengin a awm ta a nih chu.

Tin, Form 'B' hi siam danglam a va ngai ve awm ve. Hei "This certificate is not transferable" tih hi engnge a awm zia ?

PU H. K. BAWICHHUAKA C. E. M. Pu President, (Chairman : President ni lovin). Pu Chairman, kan tih sual a ni

a, A provision lamah hian Registering Officer kan ti kan ti si a, Form 'B' a Registration Officer tih hi Registering Officer tih tur a va ni awm e.

CHAIRMAN: "This certificate is not transferable" tih hi mi dang hnenah pek theih loh chu ni ta se, awm hman sawn pui theih loh tih a huam ang em ?

PU H. K. BAWICHHUAKA C. E. M. Pu Chairman, an awmna insawn mahse, an hman theih zel tur a ni ang. Mi dang hnenah pek chhawn erawhchu awi tur a ni lo.

PU KAIBUAIA: Pu Chairman, below 18 years hi a la ngai dawn em? (Chairman : A zat a ngaia an hming a ngai lo)

CHAIRMAN: Form 'B' chu hetiangin siam hian 2-naah Father's name, 3-naah Community, chutah permanent Address 4-na, a lo ni chho ta ang a. Tin, Registration Officer tih kha Registering Officer tih tur a ni a, chuti chuan kan pawm thei em? (Member te : Pawm e)

Aw le, kan passed a nih chu. A chiang bawk lo anih pawhin a hman a daih rei mahna le! Aw le, vawiina kan bill zbu avaiin kan passed ta a nih chu

ang a, naktuk dar 10-ah kan tan leh ang.

Meeting Adjourned at 3 p.m.

Vawiin atan chuan kan chawí tawh

Chairman,
Mizo District Council.

Proceedings of The Mizo District Council : 56 th Session, Held at The Council Chamber from 26th. to 29th. Nov. 1968

4th Sitting.

Members Present : 15

Members Absent : 5.

At the Chair : Pu Lalbuaia Chairman of the District Council.

CHAIRMAN: Vawiina kan tih tur chu Private Resolution' Pu V. Roshiama tawn theh loh a ni a, lehkhia in lo hmu lawm ang a, resolution pahnih a awm a. 1-na kan la hmasa ang a, Civil Supply thu a ni a. Dan angin resolution neitainrawn move sela.

PRIVATE RESOLUTION OF
PU V. ROSHIAMA CIVIL SUPPLY
THU

PU V. ROSHIAMA: Pu Chairman, ka resolution 1-na chu hej hi a ni :-

"Ei tur leh nitio mihring mamawh thil dangah te Sorkar a inrin thal tawk loh avanga July, 1968 atanga Aizawl, Lunglei leh P.P.V. a mipui ten harsatna kan tawh ang hi a awm leh tawh lohna turin khing hmun hrang hrangah te khian eitur leh mihring nitin mamawh thil dang te tam tawk thal chhung ngei hian Sorkarin chhekkhawm ngei se, District Council-in a ti e."

Tin, Administrative Centres leh Security Posts tingh pawh a chung a mite ang bawh hian damdawi te nen chhekkhawm ni ve ngei se, District Council-in a ti e."

Khawvel kal phungah mihring kan chang kan chuan Sorkar pawh a ngei nghet thin a. Mahse, kei ni hi kan ram te a chhia a, kawng thna te a awm lo va, kan intodelh loh avang hian akum akhua in Sorkar fanpuina kan ngen thin a. Kawng thenkhatah chuan zah pawh a zah thlak hle a. Amaherawhchu ram ehunga a rethei leh a intodelh lote chu sorkarin a enkawl tur a ni ve bawh a. Kan ram dinhmun te a lo harsaa kan manganna te hi sorkarin min hriatthiam pui ka duh a ni.

Paragraph 1-na thu hi: Kan la theihngihb ka ring lo va, khaw chhiat avang

in July thla khan Silchar kawng a chhia a, October thlang khan motor a kal ma-nal thei ta lo va, nasa takin kan tam a. Chumi hma pawin District Council leh Political Party lem pawhin Sorkar pawh eitur chhekkhawh turin an nawr a. Kan Bawhsapin, "Fur atan tala 3 tla kan stock," a tih kha kan lo hria a. Kan lo thlamuang hle a, mahse, kawng a chhar rual chiahin kan tam ngah a; zep mal a nih loh kha, kan la hre theuhin ka ring. Buhfai kg 1 man Rs. 8/-, Rs. 10/-, Rs. 12/- lai a kai chho a pui kha, Khawvelah a ber a kai ang. Kan pu leh pu atangin hetiang hi kan hre ngai lo vang.

Buhfai chauh a ni lo, chi leh tel, nitio mamawh dang kan the chhama a. Lunglei leh Aizawl chauh pawh ni lo, P.P.V. te hlei hlei an mang ang zawk a. Sorkarin a khawnte chu thlawhna ne hman lovin an awm a, 1969 atan engmah an thar lo. Free ration June-ah a tawp a. Civil Supply pawh kal se, a lei na a awm lo va.

Thil inrin lawk a tulzia chu 1968-ah hian kan hre tawh a. Hei, ka resolution hi 1969 atan inrin lawkna tur a inrin a. Kan motor kawng neih chhuan, kan

Civil Supply kawng ber pawh hi indo hma sipai ho sial pawh mai mai kha kan la ring a ni a, a la chhe leh dawn tih hrisa a ni a. Chuvangin thal chhung ngei hian sorkarin fur tla tur a chhekkhawm a tul a ri.

Tin, paragraph 2-na: Administrative Centres leh Security Posts-ah te pawh hian khua te an dah khawm a; buai tih-reh hma nan leh administration te a kul hian nan an ti a ni ang a. A eng a pawh chu ni se, ram buaina tireh tur hian mihringte rilru leh Civil lam puih na hi thil sawt ber a ni fo va. Sipai chakna ringawtin buaina tih reh theib a ni lo va. Heng Administrative Centres leh Security Posts a mi te pawh hi sorkar khua leh tui dik tak an ni a, chuvangin sorkar enkawl an phu te hle a ni a.

Administrative Centres thenkhatah chuan a hmingin Civil Supply tlem tlem chu an pe pawh a ni ang, mahse, Administrative Centre tam takah leh Security Posts tam takah chuan khaw lian khaw nga ni te an dah khawm a, an mangang em em a. Chutiang chu ka bial chhung ngei ah pawh an awm hlawm a ni.

Tin, dam dawi lamte pawh tun hma ang-in Aizawl kalte pawhin mahni mamawh pawh an hawn thei si lo va, sorkarin an ngaihtuah sak bawh si lo. Hengte pawh hi sorkarin tul a tih leh thaa a rin a, a khawm te an ni a, an hatna tur ngein civil supply leh damdawi te sorkarin a pek a tul a, chuvangin be resolution hi tul ka ti hle a ka rawn siam a ni.

CHAIRMAN:- Aw le, a resolution chu hei hi a ni (a chhiat a). Member tu-pawhin hemi resolution chung changah hian han sawi uia.

PU HRANGAIA M.V.C.: Pu Chairman, Pu V. Roshiana resolution hi kan ram buai avanga thil awm a ni tib a hriat a. Tin, sorkar pawh hi khawih bengvar an ngai a.

Tun hnai mai atang khan tangka an seng nasa em em a. An tangka sen zo zai hi hemi resolution ang hian ti sela, tun ang hian kan awm bauh lo vang. Thlawhtheihna te pawhin a thlak nasa em em a. Aizawl chbehvela a thlak ang te khan P.P.V. ah te pawh tun thal chhung ngei hian thlak sela, furah pawh duh tawh ei tur kan nei ngei ang.

Kawng te pawh-anmahni hian a that loh dan te pawh an bre vek, furah chuan an ehhe leh ngei ngei dawn a ni tih hriatsa a ni a. Chuvangin that chhunga eitur chaeckhawm hi an tum tur a ni.

Thingtlang lamte pawh sipaiin an hruai khawm a, thlawhima te la thei lovin an awm a. Hengre pawh hi an ngaituah tur a ni a, District Council kutah tal hian hianin an tangka sen aia tiem pawh sengin that chhung ngeia a chhekkhawm theih tur a ni a. Fur eitur chu awlsam takin a tih theih ka ring.

Tin, tunah ka bial chhung thu pakhat han sawi ve ila: Thenzawl khuaah sawn an hruai khawm ve a, Aijal atanga mel 54 vel a ni a. Tin, ramhnuai lam mi lah chuan, "Thenzawl khuaa mi an nih hrim hrim chuan man vek turte," an ti a. Tin, sipai lam lah an harsain an sual thei viau mai baw a, Aijal-a lo kal te reng reng hi he mi Thenzawl lam lian dunga kal ngam pawh an awm lo.

Hman deuh khan hmeichhe pakhat ka mikbual pawh a pawn fen tlang thlengin an lo zut sak a. Chuvangin an tan a buathlak em em a. A tuzawk hi nge min tibuai tih pawh hriat harsa tak a ni. Sorkar chuan min tibuai chu an tum niin

a langsi lo va, Chutiang chu a ni a, e thuah pawh harsatna hi a tam em em a, e thu lovah pawh harsatna a tam em em baw a ni.

Chuvangin he resolution hi sorkar hriat a tuln ka hria a. Tun that chhung ngei a, kudamah te khungin fur ei tur an chhekkhawm ngei tur niin ka ngai a, chuvangin he resolution hi tih pmita ngei ka duh a, ka pui a ni.

PU J. THANGHUAMA: Pu Chairman, he resolution hi pawimawh ka ti em em a, theh 'luh pawh ka lo tum ve mek lain kan Deputy Chairman in a lo theh lut a, resolution lawm awm tak niin ka hria.

Tin, July 1968 thla vela ken Zoram dinhmun kan zuk ngaituah kir chuan a rapthlak em em a. Kan C.E.M. ngam pawhin Aijal buhfai man kha, "khawvelah a sang ber ang e," a ti bial a ni, chu chu tumahin a ni lo kan ti thei lo vang.

Hman ni khan Supply phur turin ten-der an ko va, ka va en ve a, kum 1968

May thla thlenga buhfai chhekna tur tur a ni a. Sorkar hian an hian rel ve saih thin jak a, mahse tun thlengin ngamah tih a la awm lo. Sorkar kan an hian he laia Bawhsap nge mawhpur Shilong lam tih pawh hriat a har a.

D.C. Pu R. Natarajan-a awm lai khan "Aijal khawpui thla 2 tla stock ka nei," a ti a. July thla khan Silchar atanga Envoy lo kal kha a tang a, ration kan ka thei lo nghal a, kan ration Card an en a, July ni 12 atangin a chanve kan lo la tan tawh a, chumi hnu hap- atang pheh kha chuan lak mumal a tum ta lo kha a ni a. Thla 2 tla tura ka kha kar 1 tla a lo ni ta chauh mai a. Kum inah pawh hian Mizo te hi kan hlamuang hma mai ang tih ka hlau hle a ni.

Silchar atanga buhfai la chhuak tur hian a harsa em em a. A han la chhuak chuan te pawh paper thenkhatahte "Par- ly thenkhat chuan mipui harsatna den- chhenin buhfai an la chhuak," ti tein lam ndem a. Kei pawh ka pawisa reng reng lo. Mipui tam denchhenin ka chhuak chiah baw. Sorkar hian min an hach si lo va, open market-ah tal hian chuan tam thei se, a la chhuak

thei te hi-ka-itsik-reng-reng lo.

Tin, Silchara kan cham lain Aijal D.C. in Silchar D.C. thirhri a rawn thawn a, "Buhfai permit chhungkaw tan kg 20, mimal tan kg 5 bak lo pe suh," a rawn ti a. Silchar D. C. pawh a tum a na viau. Heliah D.C. kan ni a, Zoram D.C. in hetiang a min rawn tih tur em ni aw," a ti hial a. "Khi laia ka chi puite ritama an swan hi ka theih ang ang kapui ka duh a ni," a ti nghe nghe a. Mahse, D.C. thu ve lem chu a zah deuh baw a; keini pawh chuan buhfai permit kan lo neih tawh sa chu kan hawn thei lo chu a ni dawn ta mai a. Mahse, kan sawi kan sawi a, "Aijal D.C. in Aijal buhfai a tam tawk tih a certify theih chauhvin pass ka pe lo chauh ang," a ti a.

Aijal kan lo thleng a, D. C. hnenah, "Hei le, ka buhfai rate min fix sak rawh le," ka ti a. A.D.C. i/o Supply chuan ka lakna min zawt a, ka hriahna tur rate chu nan han fix sak ta a, kan inhnial ta a. "He ka buhfai laknaah hian nangnin min pui hauh lo, Control in duh a nih chuan permit te min pe ula, road space te min ngaituah sak ula, min control sak ta che u, ka buhfai pawh hi kg. ah Rs. 2/- a ka lei a ti a,

Rs 2/- aia hniamin min fix sak thei lo vang," ka ti a. "Buhfai i zavrh avang in ka man ang che," te min ti leh nghal a. "Thildang - bawrgnute te leh thil dangte pawh kan control dawn," a ti a. "Anih, amanah engzatnge in fix dawn? ka ti a. Rs. 4/- a ni ang," a ti a. Churia kan sawi lai mek chnan Vai pakhat a lo kal a. "Rs. 4/- hi chuan hlawkna a awm dawn lo," a rawn ti a. Ka awm lai la la chuan Rs. 4. 25 in a lo fix sak mai a. "Mahesree, min zah na nge? Engtizia nge kan sawi lai mek a, hetia i tih leh si?" ka tih phab nghe nghe a.

Chutiang chu kan rama thuneitute thil tih dan chu a lo ni a. Bawrsap ten min puih ahnekin min dang mah mah zawk a lo ni a. Thil tih awlsam dan ngaihtuah lovin, tibharsat zawh vek a, an thunei hna hmang a, hlawkna eng-emaw ti kawnga hmuh an tum niin a lang a.

Nakuma kan tam dan tur hi ngaihtuah ngam pawh a ni lo. Lo ngai reng mah rawh u.

District Council pawh hi a chet a hun a ni lawm ni? D/C pawh hian open market a zavrh turte pawh hi a ngaihtuah tur a ni. Kan Control ration lak te lah hi a full pawhin kan kham lova,

chutah a full-in kan la thei ngai a ni bawk si lo. Mi thenkhatten harsa tek an lak chhuah te paper-ah te, "chutin khatin" kan ti leh si.

Tuna kan thil ngaihtuah hi tul ka ti a, ka hnuak pawh a ulh a ni. A rawn rawtu pawh hi ka fak a ni. Mizoram ah sundawngtu pathum emaw lekin an duh dubin motor an kal tir thei a. Mizote hi an hnuaiyah kan kun a ni. Mizo ramah Vai sundawng pass an neih loh pawh hriat theih loh, trade licence an neih leh neih loh pawh hriat theih loh an tam lutuk. An duh dub in no lut a, Mizo sum an rut a. Keimah ngei pawhin buhfai phurh nan chuan Vai motor ka rawn chhawr chho va, Zoram atan road permit pawh a lo nei hnuak lo tih a hnuah ka hre leh a. Chuti chu a ni a, Council lei man eivena tur angah pawh tax pe lovin an lo lut mai mah thei ta a. Ei leh barah hian Vai hnuaiyah kan ken a, kan hnam hi a boral ang tih ka hlau tawh a ni. Zarkawt photo saw en teh u, Vai hlirin an khat tawh a ni.

Tunah pawh hian kan Bawrsap te hi Supply thuah hian an thlamuang leh mah dawn niin ka hria a, tihharh an ngai a ni. Ngaihtuah a ngai a ni. He resolution hi tha ka ti a, tha ka tih bakah chung zawng chu ka rawn sawi tel a ni.

IN THE COURT OF PU R. B. CHAWNGA MAGISTRATE
FIRST CLASS : SUBORDINATE DISTRICT COUNCIL
COURT : AIJAL : MIZO DISTRICT.

LEGAL COURT NOTICE.

Chalthuama Driver, State Transport chu ni 15. 11. 1969 khan a lo boral tak avangin a nupui Lalthannguri chuan a thurochhiah (will) hi min nemngheh sak rawh u, tinn court-ah a rawn dil a, he thurochhiah hi a dik lo ti emaw, a aia hnuhnung emaw, rokhawmtu tur dik tak chu a ni ti in awm chuan vawin ni 11. 2. 70 atang thla hnib ehhuung ngeiin ka court-ah in rawn inhriattir tur a ni. He ni chhunga in rawn inhriattir loh chuan in sawi buai thei tawh lovang.

Sd/- R. B. Chawnga
Magistrate,

Subordinate District Council Court, Aijal.

No. SBCC. HC. / 70 / 47 - 57 dated Aijal the 11 Feb. 1970.

REGD. NO A-117

TO

Zoram Hriattirna